

Fryderyk Chopin jest najwybitniejszym polskim kompozytorem i pianistą. Urodził się w Żelazowej Woli 1 marca 1810 roku w oficynie dworu należącego do hr. Skarbków, gdzie funkcję guwernera pełnił jego ojciec Mikołaj Chopin, spolonizowany Francuz. Fryderyk był drugim z czworga dzieci Mikołaja Chopina i Tekli Justyny z Krzyżanowskich; miał trzy siostry - Ludwikę, Izabelę i Emilię (przedwcześnie zmarła). Jeszcze w roku 1810 rodzina przeniosła się do Warszawy, gdzie ojciec kompozytora otrzymał posadę w Liceum Warszawskim.

Fryderyk rozpoczął regularną naukę gry na fortepianie w wieku lat 6 u czeskiego imigranta Wojciecha Żywnego, wkrótce zaczął też komponować. Gościł z licznymi występami w salonach warszawskiej arystokracji, a jego talent muzyczny rozkwitał niesłychanie szybko. Po 6 latach domowej nauki Żywny stwierdził, że nie jest już w stanie dalej rozwijać pianistycznych umiejętności wychowanka. Rodzice Fryderyka zdecydowali, że będzie dalej kontynuował edukację muzyczną u Józefa Elsnera w zakresie kompozycji.

Wszechstronne wykształcenie Chopin zdobył w Liceum Warszawskim, gdzie uczęszczał od roku 1823. W tym okresie wakacje spędzał regularnie poza Warszawą, najczęściej w majątkach przyjaciół. Wyjazdy do Szafarni, Sannik, Poturzyna, Dusznik, Torunia, Gdańska, Płocka i innych miejscowości Wielkopolski, Pomorza i Śląska, pozwoliły kilkunastoletniemu kompozytorowi poznać skarby kultury polskiej i muzykę ludową, która była jego jednym z głównych źródeł inspiracji przez całe życie.

W roku 1826 wstąpił do Szkoły Głównej Muzyki przy Uniwersytecie Warszawskim. Ukończył ją trzy lata później z opinią: „szczególna zdatność, geniusz muzyczny”. W tym czasie powstały pierwsze poważne kompozycje: *Sonata c-moll*, *Fantazja na tematy polskie* i dzieło przełomowe – *Wariacje B-dur* op. 2 na temat „Là ci darem la mano” z opery *Don Giovanni* Mozarta.

W 1829 roku Chopin wyjechał w pierwszą podróż do Wiednia zakończoną oszałamiającym sukcesem. Nie tylko wywołał entuzjazm tamtejszej publiczności, ale również po publikacji *Wariacji* op. 2 przez wiedeńskiego wydawcę zyskał entuzjastyczną recenzję Schumanna (zakończoną słynnym „czapki z głów Panowie, oto geniusz”). Chopin wkrótce skomponował dwa koncerty fortepianowe zaliczane do arcydzieł gatunku, oraz zaplanował powrót do Wiednia jesienią 1830 r. Tydzień po przekroczeniu granicy w muzycznej stolicy Europy zastała go jednak wiadomość o wybuchu powstania listopadowego. W roli politycznego imigranta, bez szans na organizację poważnych koncertów w Austrii, w lipcu 1831 roku ruszył w drogę przez Niemcy do Paryża. W Stuttgarcie dowiedział się o upadku powstania, co – po załamaniu nerwowym – ostatecznie skłoniło go do udania się w „inny świat”. Do Polski już nigdy nie wrócił.

Pierwsze miesiące w Paryżu nie należały do łatwych. Pod koniec lutego 1832 roku w salonach Pleyela zaprezentował się elicie ówczesnego świata muzycznego i odniósł wielki sukces. Błyskawicznie wszedł Chopin w krąg najwybitniejszych artystów epoki. Zaprzyjaźnił się z Lisztem, Berliozem, Hillerem, Heinem, Mickiewiczem, Delacroix i wieloma innymi. Nawiązał kontakty z polską Wielką Emigracją, zaprzyjaźnił się z księciem Adamem Czartoryskim i Deifiną Potocką.

W czasie największych paryskich sukcesów próbował ustabilizować swoje życie osobiste. W roku 1835 zacieśnił kontakty z rodziną Wodzińskich ze Służewa, rok później oświadczył się Marii Wodzińskiej i został

Materiał turystyczny – 8 runda TMMP 2023

przyjęty. Ostatecznie jednak do małżeństwa nie doszło, a okoliczności fiaska planów matrymonialnych do dziś nie są jasne. Jednak jeszcze w roku 1836 Chopin poznał Aurorę Dudevant (George Sand), francuską pisarkę, która miała na zawsze zmienić jego życie.

Związek Chopina i George Sand trwał niemal do ostatnich lat życia kompozytora i zakończył się w roku 1847. W tym czasie powstały jedne z najwybitniejszych jego kompozycji, a sześć kolejnych okresów letnich, które spędzał w letniej posiadłości George Sand w Nohant, należały bez wątpienia do najszcześniejszych chwil w jego życiu po opuszczeniu ojczyzny.

Po rozstaniu z George Sand poważnie już wówczas chory Chopin dał w 1848 roku ostatni koncert w Paryżu, po czym za namową swojej uczennicy Jane Stirling udał się w długą podróż po Wielkiej Brytanii. To tam, mimo dużego osłabienia, po raz ostatni w życiu wystąpił publicznie podczas koncertu na rzecz polskich emigrantów 16 listopada 1848 roku w sali Guildhall w Londynie. Po powrocie do Paryża kompozytor ostatnie miesiące spędził pod opieką swojej siostry Ludwiki.

Fryderyk Chopin zmarł 17 października 1849 roku o godzinie 2 nad ranem. Jego ciało spoczęło w Paryżu na cmentarzu Père Lachaise. Z godnie z ostatnią wolą kompozytora, siostra Ludwika przewiozła jego serce do Polski, gdzie zostało wmurowane w filar Kościoła Świętego Krzyża w Warszawie.

Ciekawostki o Chopinie, czyli najwybitniejszym polskim kompozytorze, który na stałe zapisał się na kartach historii muzyki. Co warto wiedzieć na temat życia wirtuoza fortepianu?

1. Fryderyk Chopin urodził się w 1810 roku w Żelazowej Woli (ok. 50 km na zachód od Warszawy). Konkretna data narodzin muzycznego geniusza nie jest znana. Jedne źródła podają, że mistrz gry na fortepianie przyszedł na świat 22 lutego. Inne z kolei, że 1 marca około godz. 18.00. Legenda głosi, że w chwili narodzin mistrza, jego ojciec, Mikołaj Chopin grał na skrzypcach. Chrzest małego Fryderyka odbył się 23 kwietnia 1810 r. w Kościele św. Rocha i Jana Chrzciciela w Brochowie.
2. Między czwartym a piątym rokiem życia Fryderyk Chopin rozpoczął swoją przygodę z muzyką. Pierwszy publiczny koncert z jego udziałem odbył się w 1818 roku, gdy pochodzący z Żelazowej Woli artysta miał zaledwie 8 lat. Występ upamiętnia tablica umieszczona na fasadzie Pałacu Prezydenckiego na Krakowskim Przedmieściu. Jej treść brzmi: „24 lutego 1818 roku 8-letni Fryderyk Chopin po raz pierwszy wystąpił publicznie na wieczorze zorganizowanym przez Warszawskie Towarzystwo Dobroczynności w Pałacu Radziwiłłowskim (dziś Prezydenckim)”.
3. W 1825 roku „następca Mozarta”, jak Chopin był nazywany przez polski znawców muzyki klasycznej, zagrał dla cara Aleksandra I, który przebywał w Warszawie na obradach Sejmu. Przywódca był pod wrażeniem talentu młodego Polaka, dlatego w prezencie podarował mu pierścionek z brylantem. Chopin sprzedał później drogocenny подарunek.
4. Po zakończeniu nauki w Szkole Głównej Muzyki Chopin zaczął podróżować po Europie. W październiku 1830 r. w warszawskim Teatrze Wielkim odbył się ostatni koncert wirtuoza na polskiej ziemi. Miesiąc później jeden z najwybitniejszych kompozytorów w historii opuścił ojczyznę. Początkowo mieszkał w Dreźnie, potem przeniósł się do Paryża.
5. W stolicy Francji Fryderyk Chopin spędził ostatnich 18 lat swojego życia. Przez ten czas koncertował, komponował, udzielał lekcji, a także nawiązał bliższe relacje z paryską Polonią. Zmarł 17 października 1849 roku w wieku 39 lat, w otoczeniu najbliższych. Powodem śmierci wirtuoza była najprawdopodobniej gruźlica. Po latach przypuszcza się, że przyczyną zgonu była mukowiscydoza.
6. Chopin został pochowany na cmentarzu Père-Lachaise. W uroczystości pożegnalnej wielkiego mistrza uczestniczył między innymi książę Adam Jerzy Czartoryski. Zgodnie z ostatnią wolą zmarłego, jego serce przewieziono do Polski. Spoczęło ono w Kościele Świętego Krzyża w Warszawie, gdzie zostało dostarczone przez siostrę artysty, Ludwikę. W 2014 roku naukowcy pod kierunkiem prof. Tadeusza Dobosza przeprowadzili oględziny serca Chopina. – Wiemy, że serce jest w doskonałym stanie, a nasza wiedza o Chopinie nieco się powiększyła. Ze względu na kolor płynu, nie wykluczamy, że serce znajduje się w koniaku. Najprawdopodobniej bezpośrednią przyczyną śmierci kompozytora była gruźlica – na sercu widoczne są pewne zmiany anatomiczne, które na to wskazują – mówił wówczas prof. Dobosz z Katedry Medycyny Sądowej Akademii Medycznej we Wrocławiu. Kolejne badania planowane są na 2064 rok.

Materiał turystyczny – 8 runda TMMP 2023

7. Fryderyk Chopin to – obok Jana Pawła II, Lecha Wałęsy, Marii Skłodowskiej-Curie i Mikołaja Kopernika – jeden z najbardziej znanych na świecie Polaków.
8. Chopin nigdy się nie ożenił i nie miał dzieci. Największą miłością kompozytora była polska śpiewaczka, Konstancja Gładkowska.
9. Wizerunek Chopina widniał na banknocie o nominale 5000 zł przed denominacją złotego w 1994 roku.
10. W 1927 roku odbyła się pierwsza edycja Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina.
11. Lotnisko na warszawskim Okęciu nazwane jest imieniem Fryderyka Chopina. Jest to największy port lotniczy w Polsce.
12. Imieniem polskiego kompozytora nazywano także znajdujący się na Merkury krater.
13. W 1960 r. (z okazji 150. urodzin mistrza) i 2010 r. (jubileusz 200-lecia) obchodzono Rok Chopinowski.
14. Chopin najchętniej komponował mazurki. W latach 1825–1849 stworzył 57 mazurków.